

Agenda – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 16 Mai 2018

Amser y cyfarfod: 13.30

138(v3)

1 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar Lefarwyr y Pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i Ysgrifennydd y Cabinet ar ôl Cwestiwn 2.

[Gweld y Cwestiynau](#)

2 Cwestiynau i Arweinydd y Tŷ

(45 munud)

Bydd y Llywydd yn galw ar Lefarwyr y Pleidiau i ofyn cwestiynau heb rybudd i Arweinydd y Tŷ ar ôl Cwestiwn 2.

[Gweld y Cwestiynau](#)

3 Cwestiynau i Gomisiwn y Cynulliad

(10 munud)

[Gweld y Cwestiynau](#)

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

4 Cwestiynau Amserol

(20 munud)

Gofyn i Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth:

[Dai Lloyd \(Gorllewin De Cymru\)](#): A wnaiff Ysgrifennydd y Cabinet ddatganiad yn dilyn cadarnhad bod Llywodraeth Cymru wedi croesawu cynigion i ailenwi'r ail bont Hafren yn bont Tywysog Cymru?

Gofyn i Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol:

[Vikki Howells \(Cwm Cynon\)](#): A wnaiff Ysgrifennydd y Cabinet ddatganiad am y cynllun indemniad proffesiynol i ymarferwyr cyffredinol, yn dilyn y cyhoeddiad ddydd Llun?

5 Datganiadau 90 Eiliad

(5 munud)

6 Dadl ar bolisi Urddas a Pharch y Cynulliad

(30 munud)

NDM6724 [Jayne Bryant \(Gorllewin Casnewydd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn cymeradwyo polisi Urddas a Pharch Cynulliad Cenedlaethol Cymru.
2. Yn nodi'r canllawiau ar gyfer polisi Urddas a Pharch Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

[Polisi Urddas a Pharch Cynulliad Cenedlaethol Cymru](#)

[Polisi Urddas a Pharch Cynulliad Cenedlaethol Cymru – Canllawiau cysylltiedig ar ymddygiad amhriodol](#)

7 Dadl ar Gynnig Deddfwriaethol gan Aelod – Bil cynllunio gwefru cerbydau trydan

(30 munud)

NDM6720 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi cynnig am fil cynllunio gwefru cerbydau trydan.
2. Yn nodi mai diben y bil hwn fyddai:
 - a) gosod canllawiau cynllunio ar gyfer datblygiadau newydd, boed hwy yn adeiladau cyhoeddus neu yn dai;
 - b) sicrhau bod adeiladau newydd yn gorfod cynnwys pwyntiau gwefru ar gyfer cerbydau trydan;
 - c) ei gwneud hi'n haws i bobl allu defnyddio cerbydau trydan er mwyn lleihau allyriadau carbon.

8 Dadl Aelodau o dan Reol Sefydlog 11.21(iv) – Canser y coluddyn

(60 munud)

NDM6682

[Hefin David \(Caerffili\)](#)

[Angela Burns \(Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro\)](#)

[Mark Isherwood \(Gogledd Cymru\)](#)

[Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

[Dawn Bowden \(Merthyr Tudful a Rhymni\)](#)

[Mandy Jones \(Gogledd Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn croesawu adroddiad diweddar gan Bowel Cancer UK a Beating Bowel Cancer sy'n tynnu sylw at ddiagnosis cynnar a'i uchelgais o wella cyfraddau goroesi pobl y mae canser y coluddyn yn effeithio arnynt.

2. Yn cydnabod cyfraniad dewr cleifion cancer y coluddyn yng Nghymru o ran codi ymwybyddiaeth o'r clefyd a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol o ran gwella canlyniadau yn sgil galw cynyddol am ddiagnosis, o fewn cyfyngiadau'r gwasanaeth presennol.

3. Yn cydnabod mai cancer y coluddyn yw'r cancer sy'n lladd yr ail nifer fwyaf o bobl yng Nghymru ac yn cydnabod yr effaith a gaiff diagnosis cynnar ar gyfraddau goroesi a phwysigrwydd annog y cyhoedd i fanteisio ar gyfleoedd i sgrinio eu coluddion gan bod y niferoedd sy'n cael eu sgrinio wedi gostwng 1 y cant yn y 12 mis diwethaf.

4. Yn croesawu cyflwyno prawf imiwnogemegol ysgarthion (FIT) symlach a mwy cywir fel rhan o'r rhaglen profi'r coluddyn a'r potensial i wella cyfraddau goroesi cancer y coluddyn.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ddarparu rhaglen sgrinio cancer y coluddyn y gall gyrraedd ei photensial llawn ymdrin â materion o amgylch:

a) y trothwy arfaethedig ar gyfer prawf imiwnogemegol ysgarthion i'w gyflwyno yn 2019;

b) heriau sy'n bodoli o fewn gwasanaethau endosgopi a phatholeg i sicrhau y gellir cyflwyno prawf imiwnogemegol ysgarthion yn y ffordd orau bosibl;

c) yr angen i ostwng yr oedran sgrinio cymwys o 60 i 50.

[Spotlight on Bowel Cancer in Wales – Early Diagnosis Saves Lives](#) (Saesneg yn unig)

Cefnogwr:

[Neil Hamilton \(Canolbarth a Gorllewin Cymru\)](#)

9 Dadl Plaid Cymru – Tlodi plant

(60 munud)

NDM6723 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi'r cynnydd diweddar mewn tlodi plant.
2. Yn nodi gwaith ymchwil ar gyfer Achub y Plant Cymru a ganfu, erbyn iddynt droi'n bump oed, fod "tua thraean o'r plant sy'n byw mewn tlodi (30–35 y cant) eisoes yn colli tir mewn amrywiaeth o ddeilliannau gwybyddol (h.y. geirfa, datrys problemau, dehurwydd a chydysmud) o'i gymharu ag un o bob pump o'r rhai sy'n dod o deuluoedd mwy cyfoethog (20–21 y cant).
3. Yn credu bod y cyfrifoldeb dros y cynnydd mewn tlodi plant a dros fynd i'r afael â thlodi plant, yn nwylo Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.
4. Yn gresynu at y ffaith bod Llywodraeth Cymru wedi dirwyn y rhaglen Cymunedau yn Gyntaf i ben heb werthuso ei heffeithiolrwydd na darparu cynllun i gymryd ei lle.
5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i sicrhau mynediad cyfartal at addysg plentyndod cynnar o ansawdd uchel a gofal i bob plentyn yng Nghymru, gyda ffocws penodol ar ddarparu cymorth ychwanegol i'r holl blant sy'n byw mewn tlodi, fel yr argymhellwyd gan Achub y Plant Cymru.
6. Yn galw ymhellach ar Lywodraeth Cymru i gymryd yr holl gamau o fewn ei phwerau i fynd i'r afael â thlodi plant fel rhan o'r cynllun newydd ar gyfer dileu tlodi plant, sy'n cynnwys targedau SMART yn hytrach na datganiadau amwys.
7. Yn credu na all cynllun o'r fath lwyddo heb reolaeth weinyddol dros nawdd cymdeithasol ac y dylai sicrhau'r pwerau hyn fod un o brif amcanion strategol y cynllun newydd.

[Achub y Plant Cymru – Darnau Bach, Darlun Mawr – Manteisio ar Addysg Gynnar a Gofal Plant i sicrhau nad oes unrhyw blentyn yng Nghymru yn cael ei adael ar ôl](#)

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1. [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi bod lefelau tlodi plant yng Nghymru yn uwch na lefel y DU gyda chyfraddau'n codi cyn y dirwasgiad diwethaf.
2. Yn nodi gwaith ymchwil ar gyfer Achub y Plant Cymru a ganfu, erbyn iddynt droi'n bump oed, fod "tua thraean o'r plant sy'n byw mewn tlodi (30–35 y cant) eisoes yn colli tir mewn amrywiaeth o ddeilliannau gwybyddol (h.y. geirfa, datrys problemau, dehurwydd a chydsymud) o'i gymharu ag un o bob pump o'r rhai sy'n dod o deuluoedd mwy cyfoethog (20–21 y cant)."
3. Yn cydnabod er bod polisi Llywodraeth y DU mewn meysydd sydd wedi'u cadw hefyd yn gymwys yng Nghymru, fod Llywodraeth Cymru wedi bod yn gyfrifol am hyrwyddo ffyniant a rhaglenni trechu tlodi, gan gynnwys Cymunedau yn Gyntaf, yng Nghymru ers 1999.
4. Yn nodi pwysigrwydd mynediad at ofal ac addysg plentyndod cynnar o ansawdd uchel ar gyfer plant yng Nghymru a'r angen am gymorth wedi'i dargedu ar gyfer plant sy'n byw mewn tlodi.
5. Yn galw ymhellach ar Lywodraeth Cymru i gymryd yr holl gamau o fewn ei phwerau i fynd i'r afael â thlodi plant fel rhan o'r cynllun newydd ar gyfer dileu tlodi plant, sy'n cynnwys targedau SMART yn hytrach na datganiadau amwys.

[Os derbynnir gwelliant 1, caiff gwelliant 2 ei ddad-ddethol]

Gwelliant 2. [Julie James \(Gorllewin Abertawe\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

1. Yn credu bod y cyfrifoldeb dros fynd i'r afael â thlodi plant yn nwylo Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.

2. Yn nodi gyda phryder bod dadansoddiad diweddaraf y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yn dangos y bydd diwygiadau treth a lles Llywodraeth y DU yn gwthio 50,000 o blant ychwanegol i dlodi erbyn 2021/22.

3. Yn croesawu ffocws Llywodraeth Cymru ar gyflogaeth fel y llwybr gorau allan o dlodi a'r camau gweithredu uchelgeisiol a nodwyd yn y Cynllun Gweithredu ar yr Economi a'r Cynllun Cyflogadwyedd.

4. Yn croesawu'r buddsoddiad parhaus yn Dechrau'n Deg, Teuluoedd yn Gyntaf, y Grant Datblygu Disgyblion a Rhaglen Plant Iach Cymru er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl yn eu bywydau.

5. Yn credu y dylid diwallu anghenion lles holl ddinasyddion y DU yn gyfartal ac nad yw datganoli budd-daliadau lles yn cefnogi'r egwyddor hon.

[Ymchwil y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol](#)

[Cynllun Gweithredu ar yr Economi](#)

[Cynllun Cyflogadwyedd](#)

10 Cyfnod Pleidleisio

11 Dadl Fer

(30 munud)

NDM6715 [Jenny Rathbone \(Canol Caerdydd\)](#)

Rhent sefydlog – pam mae angen mesurau rheoli rhent i sicrhau bod rhentwyr preifat yn cael bargaen deg.

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 22 Mai 2018